

10. Шморгун Д. Влияние идиша на американський сленг и его отражение в словарях американського сленга / Ayto J. // The Oxford dictionary of slang. Oxford, 1999; Ayto J. Simpson J. // Oxford dictionary of modern slang. Oxford, 1992; Chapman R. L. // The dictionary of American slang. [S.l.], 1988; // Random house historical dictionary of American slang / Ed. J. E. Lighter. N. Y., 1994. Vol. 1; 1997. Vol. 2; Rosten L. // The joy of Yiddish. [S.l.], 1968. – [Електронний ресурс] / Д. Шморгун, – Режим доступу: <http://www.lu.lv/materiali/studiju-centri/jsc/resursi/217-225.pdf>

А. П. Очковська

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент

М. В. Полховська

Структурні особливості перфектних конструкцій в ранньоніованглійській мові

У сучасній лінгвістиці граматична категорія перфекта, яка протягом століть зазнала найбільше змін саме в англійській мові, досі викликає найбільшу кількість суперечок серед лінгвістів. У вчених, які займаються дослідженням мови в діячності (Ф. Т. Віссер, Д. Денісон, А. І. Смирницький, Г. Фрідрен, В. Н. Ярцева) не існує єдиної думки щодо періоду зародження, кінцевого становлення перфекта та його положення в системі видо-часових форм.

Метою нашої статті є дослідити структурні особливості перфектних конструкцій в ранньоніованглійській мові. **Об'єкт** дослідження складають перфектні конструкції в ранньоніованглійській мові. **Предмет** статті – структурна будова ранньоніованглійського речення з перфектною конструкцією.

В ранньоніованглійській мові (кін. XV – поч. XVII століття) відбувається кінцеве становлення категорії перфекта: розпочинається процес включення перфекта в дієслівну парадигму та розширення системи взаємовідносин між різними категоріями дієслова. У ранньоніованглійській мові використовується дві перфектні конструкції: *to be + Participle II* та *to have + Participle II*. Конструкція *to be + Participle II* має

обмежену сферу вживання, а саме з дієприкметниками II від дієслів руху. Конструкція *to have+Participle II* має широку сферу застосування і вживається з дієприкметниками усіх дієслів, у тому числі з дієприкметниками дієслів руху, наприклад:

(1) *Madam, he has gone to serve the Duke of Florence*[4:78];

(2) *When haply he shall hear that she is gone he will return*[4:81].

Розглянувши структурну будову перфектних конструкцій з позицій генеративної граматики, ми отримали наступні результати.

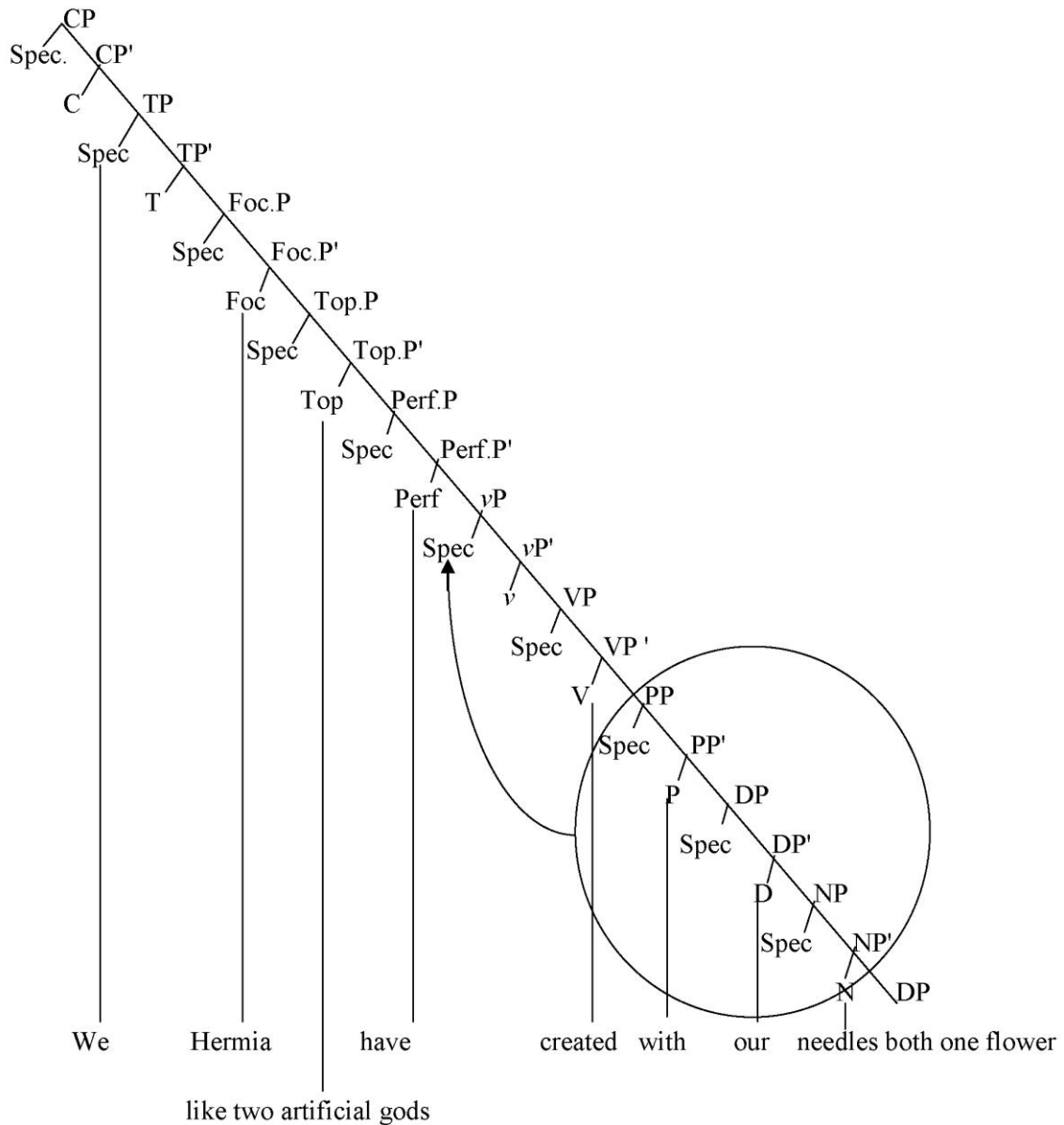
Основними функціональними проекціями в структурі речення з перфектними конструкціями є CP (*Complimentizer Phrase*), TP (*Tense Phrase*), PerfP (*Perfect Phrase*) та vP (*Verbalizer Phrase*) [2: 341]. Допоміжне дієслово *to have* породжується у функціональній проекції PerfP, але зазнає пересуву до позиції T для того, щоб отримати морфологічні закінчення часу і особи. Дієслово породжується в складі VP й завдяки обов'язковому процесу вербалізації пересувається до вершини v. За допомогою операції *Affix Hopping* закінчення (перфектна флексія) пересувається до позиції vP, де знаходиться дієслово. В силу включення v до T флексивна основа та дієслово стають однією складною основою. Оскільки, перфектна конструкція складається з допоміжного дієслова та дієприкметника минулого часу, структура з перфектом є більш складною за структурною будовою в порівнянні з іншими.

Структурні зрушення в реченнях з перфектними конструкціями спричиняють зміни в його комунікативній спрямованості. Будь-яке нестандартне вживання елемента в структурі розповідного речення відбувається за рахунок його пересуву. Структурна позиція для цього елемента знаходиться у функціональній проекції CP. Головна функція цієї проекції – забезпечення зв'язку речення (CP речення) з дискурсом [3]. Згідно з положеннями генеративної граматики, функціональна проекція CP містить додаткові проекції – TopP (*Topicalization Phrase*) і FocP (*Focus Phrase*). TopP – додаткова функціональна проекція, вершина якої містить ознаку топікалізації. Проекція FocP, з іншого боку, містить фокусований матеріал, який спричиняє інверсію відомої інформації [1: 134].

Розглянемо структуру речення з перфектною конструкцією, яке ускладнене вставними елементами:

(3) *We, Hermia, like two artificial gods, have with our needles created both one flower*[4:1412].

Продемонструємо структурні позиції елементів проекції CP речення у схемі-дереві:

У прикладі (3) речення ускладнене такими структурними елементами, як звертання та порівняльний зворот. Звертання *Hermia* розміщено у функціональній проекції *FocP*, що підкреслює семантичну вагомість структурного елемента у висловлюванні. Мовець акцентує увагу на співрозмовнику, до

якого звертається. Порівняльний зворот *like two artificial gods* розміщується у позиції специфікатора *Top*. Мовець, а саме Єлена, наголошує на своїх близьких стосунках з Гермією з дитинства. Інший актуалізований елемент *with our needles* зазнає пересуву із позиції свого породження у складі *PP* до позиції акцентування *Spec vP*. Оскільки позиції *TopP* та *FocP* вже зайняті іншими елементами, ми пропонуємо вважати позицією *PP with our needles* позицію *Spec vP*, тому що вона знаходиться між допоміжним дієсловом *have* (у позиції *Perf*) і дієсловом *created* (у позиції *V*). Таким чином, згідно з принципу розширеної проекції підмет *we* розташовується у стандартній позиції специфікатора *TP*. Допоміжне дієслово породжується в *Perf*, але переміщається до позиції *T* для того, щоб отримати закінчення часу і особи. Дієслово *create* зазнає пересуву до позиції *v*, де відбувається маркування дієслова (*Affix Hopping*).

Отже, аналіз структурної будови перфектних конструкцій з позицій генеративної граматики підтвердив, що акцентування конститuentів розповідного речення з перфектною конструкцією в ранньоновоанглійській мові відбувається завдяки їхньому пересуву до функціональних проекцій *TopP* і *FocP*. У більшості випадків відбувається акцентуація в медіальній позиції, а саме між позиціями допоміжного дієслова і дієприкметника *II*, між позиціями підмета і присудка та ініціальній позиції речення для надання висловленню більшої експресивності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Полховська М. В. Екзистенційні речення в ранньоновоанглійській мові: структурно-семантичний та функціональний аспекти: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Полховська Марина Володимирівна. Х., 2009. – 202 с.
2. Chomsky N. The Minimalist Program / N. Chomsky. – Cambridge, London: The MIT Press, 1995. – 420 p.
3. Haegemann L. English Grammar. A Generative Perspective / L. Haegemann, J. Gueron. – Oxford, Berlin: Blackwell Publishers. – 1999. – 672 p.
4. Shakespeare William. Full Collection of Works. – [Електронний ресурс] / W. Shakespeare – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/305276/>